

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA
CZWARTA SEKCJA

SPRAWA ORZEŁ przeciwko POLSCE

SKARGA nr 74816/01

WYROK* – 25 marca 2003 r.

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako Izba składająca się z następujących sędziów:

Sir N. BRATZA, *przewodniczący*,
Pani E. PALM,
Pani V. STRĄŻNICKA,
Pan M. FISCHBACH,
Pan J. CASADEVALL,
Pan R. MARUSTE,
Pana L. GARLICKI, *sędziowie*,
oraz Pani F. ELENS-PASSOS, *zastępca kanclerza Sekcji*,

Obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 4 marca 2003 r.,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w wyżej wymienionym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 74816/01), wniesionej w dniu 29 czerwca 2000 r. przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału, na podstawie art. 34 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”), przez obywatela polskiego, pana Oskara Orła („skarżący”).

---

* Wyrok stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez art. 44 ust. 2 Konwencji. Tekst wyroku może podlegać korekcie edytorskiej, przed jego opublikowaniem w ostatecznej wersji.

2. Rząd polski („Rząd”) reprezentowany był przez swojego Pełnomocnika, pana Krzysztofa Drzewickiego z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. W dniu 11 grudnia 2001 r. Trzecia Sekcja zdecydowała zakomunikować Rządowi RP skargę dotyczącą długości postępowania. Na gruncie art. 29 ust. 3 Konwencji Trzecia Sekcja zdecydowała rozpatrzyć meritum skargi w tym samym czasie, co jej dopuszczalność.

4. W dniu 15 kwietnia 2002 r. sprawa została przydzielona Czwartej Sekcji (art. 52 ust. 1 Regulaminu Trybunału).

FAKTY

5. Skarżący, pan Oskar Orzeł jest obywatelem polskim. Urodził się w 1978 r. Jest studentem i mieszka w Częstochowie, w Polsce.

A. Operacja oka, przeprowadzona w dniu 4 listopada 1988 r.

6. Od wczesnego dzieciństwa skarżący cierpiał na przewlekłe nawrotowe zapalenie błony naczyniowej obu oczu. W dniu 27 grudnia 1984 r. Szpital Kliniczny w Katowicach zapewnił skarżącemu leczenie kliniczne i ambulatoryjne. Po kilku miesiącach, profesor G.-Ł. została wyznaczona na lekarza prowadzącego leczenie skarżącego.

7. W październiku 1988 r. profesor G.-Ł. zaleciła by skarżący został poddany laseroterapii prawego oka. Ze względu na to, że nie miała ona doświadczenia w tego rodzaju zabiegach postanowiła, by doktor F.-K. przeprowadziła zabieg.

8. W godzinach porannych dnia 4 listopada 1988 r. skarżący, który w tym czasie miał dziesięć lat, przybył wraz ze swoją matką do Szpitala Klinicznego w Katowicach. O godzinie 11⁰⁰ rano doktor F.-K. rozpoczęła przyjmowanie pacjentów. Skarżącego przyjęto około godziny 14⁰⁰, jako ostatniego pacjenta. Wszedł do gabinetu lekarskiego wraz ze swoją matką. Oprócz doktor F.-K., żaden inny z lekarzy nie był obecny w gabinecie.

9. Skarżący został posadzony na krzesło, twarzą w stronę doktor F.-K., podczas gdy jego matka stała za nim obserwując zabieg. Skarżący był spokojny i zrelaksowany. Czerwone światło na laserze zaczęło się świecić wskazując, że zabieg jest w toku. Nagle doktor F.-K. krzyknęła surowym głosem „patrz prosto”. W tym momencie matka skarżącego zaobserwowała, że jego lewe oko poruszyło się. Wkrótce potem, czerwone światło przestało się świecić wskazując, że zabieg dobiegł końca. Doktor F.-K. wstała bez odzywania się. Skarżący oraz jego matka opuścili gabinet. Podczas ubierania się na korytarzu szpitalnym skarżący powiedział swojej matce, że nie widzi na

prawie oko. Matka natychmiast wróciła do gabinetu zabiegowego i poinformowała doktor F.-K. o tym fakcie. Zapytała się również, czy jest to normalna reakcja po zabiegu, ale nie otrzymała odpowiedzi. Matka skarżącego zapytała się doktor F.-K. kiedy skarżący ma zgłosić się na badania kontrolne. Została poinformowana, że skarżący powinien się zgłosić we wcześniej uzgodnionym terminie, za tydzień.

B. Opieka medyczna skarżącego po dokonaniu zabiegu oraz początek postępowania odszkodowawczego

10. W dniu 5 listopada 1988 r. skarżącego zbadano na oddziale okulistycznym Częstochowskiego Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego. Zdiagnozowano u niego zaćmę oraz bezsoczewkowość oka prawego. Lekarz, który przeprowadził badanie skarżącego stwierdził, że utrata wzroku została spowodowana laseroterapią.

11. W 1989 r. oraz 1990 r. skarżący leczony był w Niemczech, Rosji oraz Polsce.

12. W dniu 23 marca 1990 r. skarżący, reprezentowany przez swoją matkę, wniósł do Sądu Wojewódzkiego w Katowicach pozew o odszkodowanie od Szpitala Klinicznego w Katowicach. Skarżący zwrócił się również do sądu o uznanie pozwanego winnym za przyszły uszczerbek na zdrowiu, który byłby rezultatem rzekomego błędu lekarskiego. Skarżący twierdził, że ze względu na zaniedbania lekarza, który przeprowadził zabieg, przebita została soczewka prawego oka. Doprowadziło to do zaćmy i wymagało dalszego leczenia. Z powodu błędu lekarskiego skarżący, który miał wtedy trzynaście lat, stał się inwalidą i miał myśli samobójcze.

13. Przed 1 maja 1993 r. odbyło się dziewięć rozpraw i dostarczono do sądu trzy opinie biegłych lekarzy.

14. W dniu 22 czerwca 1993 r. skarżący rozszerzył powództwo. Domagał się renty miesięcznej. Skarżący uzasadnił swoje roszczenie faktem, że domniemany błąd lekarski spowodował u niego trwale inwalidztwo, co tym samym – zwiększyło jego potrzeby i pozbawiło go wielu możliwości osiągnięcia sukcesu w życiu.

15. W dniu 13 lipca 1993 r. Sąd Wojewódzki przeprowadził rozprawę.

16. W dniu 23 listopada 1993 r. sąd otrzymał opinię biegłego z Akademii Medycznej w Gdańsku.

17. W dniu 7 lutego 1994 r. pozwany wniósł do sądu pismo procesowe, w którym odrzucił roszczenie skarżącego.

18. Między 8 lutego a 18 listopada 1994 r. odbyło się sześć rozpraw, a sąd zwrócił się do Akademii Medycznej w Gdańsku o przygotowanie dwóch dodatkowych opinii medycznych. Zostały one przedłożone sądowi w dniach 17 marca 1994 r. oraz 16 lutego 1995 r.

19. Następnie sąd przeprowadził rozprawy w dniach: 8 czerwca, 6 lipca, 28 listopada 1995 r. oraz 22 stycznia 1996 r.

C. Wyrok sądu pierwszej instancji

20. W dniu 31 stycznia 1996 r. Sąd Wojewódzki w Katowicach wydał wyrok. Uznał on, że doktor F.-K. była „niedbała, nieuważna, niechlujna i beztroska” przy wykonywaniu laseroterapii oka skarżącego, w dniu 4 listopada 1988 r. Sąd dokonał oceny postępowania lekarki podczas zabiegu – na tle tego, jak powinien postąpić dobry fachowiec. Uznał, że ze strony lekarki miało miejsce kilka niedociągnięć, które wskazywały na to, że nie wykonała ona obowiązku zapewnienia należytej troski, zgodnie z wymaganym standardem. W szczególności, sąd uznał, że lekarka nie unieruchomiła gałki ocznej, będącej przedmiotem zabiegu. Sąd odwołał się do opinii przedstawionych przez biegłych w trakcie postępowania. Sąd zasądził na rzecz skarżącego 1500 złotych (PLN) w ramach szkody pieniężnej oraz 15 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami, w ramach krzywdy moralnej. W pozostałej części powództwo oddalił.

21. Obydwie strony odwołały się do Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

D. Uchylenie wyroku

22. W dniu 17 maja 1996 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach uchylił wyrok sądu pierwszej instancji i zwrócił mu sprawę do ponownego rozpatrzenia. Sąd Apelacyjny uznał, że pewne niedociągnięcia ze strony doktor F.-K., stwierdzone przez sąd pierwszej instancji, były „problematyczne” i nie miały „bezpośredniego wpływu na wynikłe uszkodzenie”. Wyłącznie fakt, że gałka oczna nie została unieruchomiona mógł stanowić właściwe zaniedbanie. Sąd Apelacyjny skrytykował również wysokość odszkodowania przyznanego skarżącemu i uznał, że pewne fakty nie zostały przez Sąd Wojewódzki pierwszej instancji właściwie ustalone. W szczególności sąd ten nie upewnił się, czy skarżący oraz jego matka zostali poinformowani w jaki sposób skarżący ma się zachowywać podczas operacji oraz o potencjalnych komplikacjach.

E. Postępowanie po zwróceniu sprawy

23. W dniach 1 i 4 października 1996 r. Sąd Wojewódzki w Katowicach przeprowadził rozprawy. Następnie sąd zwrócił się do Szpitala Klinicznego we Wrocławiu o przygotowanie opinii. Opinia została dostarczona w dniu 18 grudnia 1996 r.

24. Między listopadem 1996 r. i sierpniem 1998 r. nie odbyła się żadna rozprawa.

25. W dniach 11 września oraz 4 grudnia 1998 r. sąd przeprowadził rozprawę. Między 3 marca a 29 września 1999 r. postępowanie było zawieszane.

26. W dniu 29 września 1999 r. sąd przeprowadził rozprawę.

27. W dniu 2 października 2000 r. opinia przygotowana przez biegłego, pana E.W. została przesłana do sądu.

28. Między październikiem 1999 r. a październikiem 2000 r. nie odbyła się żadna rozprawa. Podczas rozprawy wyznaczonej na dzień 21 listopada 2000 r. sąd przesłuchał biegłego, pana E.W.

29. Rozprawa wyznaczona na dzień 20 grudnia 2000 r. została odroczonej do dnia 6 marca 2001 r.

30. W dniu 6 marca 2001 r. sąd postanowił, że za dwa tygodnie ogłosi wyrok. Jednakże, w dniu ogłoszenia wyroku sąd wznowił postępowanie i zlecił biegłemu przygotowanie dziewiętej opinii.

31. W dniu 23 października 2001 r. odbyła się rozprawa przed sądem.

32. W dniu 6 listopada 2001 r. Sąd Okręgowy w Katowicach wydał wyrok. Sąd ustalił, że zabieg skarżącego z 1988 r. został przeprowadzony zgodnie ze standardami medycznymi obowiązującymi w danym czasie i oddalił zarzuty błędu lekarskiego ze strony lekarza przeprowadzającego zabieg. W opinii sądu uszczerbek na zdrowiu skarżącego został spowodowany rzadką komplikacją pooperacyjną, dodatkowo powiększoną przez jego chorobę, na którą cierpiał przed poddaniem się zabiegowi. Mimo uznania pozwanego za niewinnym sąd ustalił, że skarżący doznał szkody w związku z zabiegiem. W związku z tym uznał za słuszne przyznanie mu 50 000 złotych odszkodowania. Skarżącemu przyznano również rentę miesięczną w wysokości 100 złotych, która w opinii sądu zaspokoi jego zwiększone potrzeby.

Sąd oddalił pozostałą część pozwu skarżącego, w szczególności tą dotyczącą szkody pieniężnej, której dochodził skarżący. W tym względzie sąd uznał, że wyszczególnienie kosztów specjalnych produktów do ochrony oczu, soczewek oraz innych leków było całkowicie niewiarygodne oraz że jego leczenie za granicą było nieusprawiedliwione, ponieważ mógł być leczony w Polsce. Sąd oddalił również tę część skargi, która odnosiła się do uznania pozwanego winnym wszelkiego uszczerbku na zdrowiu, które może mieć miejsce w przyszłości.

33. W dniu 18 stycznia 2002 r. skarżący odwołał się od powyższego wyroku. Stwierdził on między innymi, że mimo wielu opinii biegłych przygotowanych przez różne ośrodki medyczne w Polsce, sąd oparł swoje stanowisko wyłącznie na opinii pana E.W., który był kolegą lekarki przeprowadzającej zabieg i pracował w tym samym mieście.

34. W dniu 8 maja 2002 r. Sąd Okręgowy w Katowicach wydał postanowienie, w którym uznał za prawomocną ostatnią część swojego wyroku z dnia 6 listopada 2001 r., dotyczącą wysokości odszkodowania. Skarżący złożył zażalenie na powyższe postanowienie.

35. W konsekwencji wniesionych odwołań od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 6 listopada 2001 r. oraz od postanowienia z dnia 8 maja 2002 r. postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach są w toku.

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ART. 6 UST. 1 KONWENCJI

36. Skarżący uważał, że długość postępowania nie była zgodna z wymogiem „rozsądnego terminu”, określonym przez art. 6 ust. 1 Konwencji, który we właściwej części stwierdza:

„Każdy ma prawo do ... rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez ... sąd ... przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym ...”.

37. Rząd twierdził, że fakty sprawy nie wskazywały na naruszenie tego postanowienia.

A. Dopuszczalność

38. Trybunał odnotowuje, że skarga nie jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 35 ust. 3 Konwencji. W dalszej części Trybunał stwierdza, że skarga nie jest niedopuszczalna z żadnych innych powodów. Z tych względów należy uznać skargę za dopuszczalną.

B. Meritum

1. Argumenty przed Trybunałem

(a) Rząd

39. Rząd twierdził, że sprawa była szczególnie skomplikowana, czego dowodem były liczne opinie biegłych.

40. W sprawie postępowania skarżącego Rząd uznał, że skarżący nie przyczynił się w sposób znaczący do długości postępowania. Jednakże, w opinii Rządu, w dniu 19 października 2000 r. skarżący zaskarżył opinię biegłego, a w dniu 6 marca 2001 r. zwrócił się o przygotowanie kolejnej opinii, co wydłużyło postępowanie.

41. W sprawie postępowania właściwych władz krajowych Rząd przekonywał, że sądy krajowe przejawiały należyłą staranność i „dążyły do rozsądnego ustalenia faktów w sprawie”. Co więcej, Rząd twierdził, że sądy

„wykazywały pozytywny stosunek do skarżącego”, ponieważ zwolniły go z ponoszenia opłat sądowych i wydawały wyroki korzystne dla skarżącego.

42. Rząd podkreślił, że roszczenie skarżącego miało charakter pieniężny i zostało już zaspokojone przez władze, ponieważ Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził na rzecz skarżącego odszkodowanie w wysokości 50 000 złotych.

43. Na zakończenie, Rząd zaproponował by Trybunał uznał, że nie doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji.

(b) Skarżący

44. Skarżący stwierdził, że jego sprawa nie była skomplikowana, fakty w sprawie oraz tło medyczne były raczej jasne i nie mogły usprawiedliwiać nietypowo długiego postępowania, które trwało ponad dwanaście lat. W dalszej części poddał w wątpliwość konieczność zlecenia tylu opinii biegłym, ponieważ od początku postępowania sądy miały dostępne, wyczerpujące dowody dostarczone przez zagranicznych i polskich biegłych.

45. Skarżący nie zgodził się z opinią Rządu, że przyczynił się do długości postępowania. Twierdził on, że żadna z dziewięciu opinii biegłych przygotowanych podczas postępowania nie została zlecona na jego wniosek. Twierdził on, że za każdym razem były one zlecane *ex officio* przez sądy. Skarżący utrzymywał, że zwracał się do sądów kilkakrotnie o zlecenie przygotowania opinii lekarskiej przez Szpital Kliniczny w Hamburgu, który on sam uznał za najbardziej niezależny i profesjonalny. Sądy jednakże nigdy nie uwzględniły prośby skarżącego.

46. W sprawie postępowania władz skarżący uznał, że sądy były wyłącznie odpowiedzialne za długość postępowania. Twierdził on, że Sąd Okręgowy w Katowicach dwukrotnie badał sprawę – za każdym razem przez sześć lat. Co więcej, sąd zawiesił postępowanie przez siedem miesięcy i zlecił zbyt wiele opinii biegłym.

47. W sprawie konsekwencji postępowania dla skarżącego, skarżący podważył opinię Rządu, że jego roszczenie zostało zaspokojone przez sądy krajowe. Twierdził on, że zwrócił się do sądu domagając się sprawiedliwości, która zrekompensowałaby błąd lekarski, którego był ofiarą i który spowodował jego inwalidztwo. Jednakże sądy nie tylko nie zasądziły na jego rzecz żadnego odszkodowania, które dało by mu dostęp do lepszej opieki medycznej, ale przyczyniły się również do dodatkowego stresu i problemów finansowych, poprzez przedłużenie postępowania.

Skarżący w dalszej części przekonywał, że wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach nie może być uznany jako uwzględniający jego roszczenie, ponieważ sąd oddalił jego zarzuty dotyczące błędu lekarskiego i wykluczył jakąkolwiek odpowiedzialność szpitala za jego inwalidztwo. Wyrok wyłączał również odpowiedzialność pozwanego za jakiegokolwiek pogorszenie stanu

zdrowia skarżącego w przyszłości. Według skarżącego jego stan zdrowia cały czas był niestabilny, a istniała możliwość, że mogą wystąpić nowe pooperacyjne komplikacje. W związku z czym potrzebował on stałej opieki lekarskiej, w celu zapobieżenia całkowitej ślepoty.

2. Ocena Trybunału

(a) Okres podlegający rozpatrzeniu

48. Trybunał odnotowuje, że okres podlegający rozpatrzeniu nie rozpoczął się w dniu 23 maja 1990 r., kiedy to skarżący wszczął postępowanie, ale w dniu 1 maja 1993 r. kiedy weszła w życie deklaracja Polski o uznaniu prawa do skargi indywidualnej. Postępowanie nadal trwa (zobacz pkt. 12 i 35 powyżej). W konsekwencji, postępowanie trwało do tej pory prawie trzynaście lat, z czego dziewięć lat i dziesięć miesięcy podlega rozpatrzeniu przez Trybunał.

49. Dokonując oceny, czy postępowanie toczyło się w rozsądnym terminie Trybunał weźmie pod uwagę stan sprawy w dniu 1 maja 1993 r. (zobacz między innymi wyrok w sprawie *Malinowska przeciwko Polsce*, nr 35843/97, § 84, z dnia 14 grudnia 2000 r., niepublikowany).

(b) Rozsądna długość postępowania

50. Trybunał przypomina, że rozsądna długość postępowania musi być oceniana w świetle okoliczności sprawy oraz w oparciu o kryteria ustanowione w jego orzecznictwie. W szczególności należy brać pod uwagę stopień skomplikowania sprawy, postępowanie skarżącego oraz właściwych władz krajowych oraz konsekwencje postępowania dla skarżącego (zobacz między innymi wyrok w sprawie *Frydlender przeciwko Francji* [GC], nr 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

51. Trybunał uznaje, że sprawa była do pewnego stopnia skomplikowana, ponieważ dotyczyła zarzutu domniemanego błędu lekarskiego i, tym samym, okoliczności sprawy musiały być ocenione w oparciu o dowody przedstawione przez biegłych z zakresu okulistyki. Jednakże całkowita długość postępowania nie może być wytłumaczona skomplikowanym charakterem sprawy.

52. Odnośnie do postępowania skarżącego Trybunał zauważa, że Rząd przyznał, iż skarżący nie przyczynił się w sposób znaczny do długości postępowania (zobacz pkt 40 powyżej). Mimo, że strony nie zgadzały się co do faktu, czy skarżący podważył jedną opinię biegłego, czy też zwrócił się o przygotowanie nowych opinii (zobacz pkt. 40 i 45 powyżej), fakt ten w żaden sposób nie zmieniłby opinii Trybunału, że postępowanie skarżącego nie mogło usprawiedliwić całkowitej długości postępowania.

53. Odnośnie do postępowania władz krajowych Trybunał odnotowuje, że w okresie między 19 listopada 1994 r. a 7 czerwca 1995 r. nie odbyła się żadna rozprawa (zobacz pkt. 18 i 19 powyżej). Po uchyleniu wyroku sądu pierwszej instancji przez sąd apelacyjny, ponowne zbadanie sprawy zajęło prawie pięć i pół roku Sądowi Okręgowemu w Katowicach. W tym okresie sąd ten przeprowadził tylko dziewięć rozpraw (zobacz pkt. 23-31 powyżej). W szczególności, w okresie między listopadem 1996 r. a sierpniem 1998 r., oraz między październikiem 1999 r. a październikiem 2000 r. nie odbyła się żadna rozprawa (zobacz pkt. 24 i 28 powyżej). Pomimo, że w tym czasie sąd podejmował pewne kroki w postępowaniu, takie jak zlecenie opinii biegłym, to nie usprawiedliwiało to tak długiej zwłoki między rozprawami.

54. W kwestii tego, jakie były konsekwencje postępowania dla skarżącego Trybunał zauważa, że skarżący, będący dzieckiem na początku postępowania przed sądem, stawiał bardzo poważne zarzuty dotyczące błędu lekarskiego, który uczynił z niego inwalidę i pozbawił go normalnego dzieciństwa oraz wielu możliwości osiągnięcia sukcesu w życiu. Postępowanie miało zatem duże znaczenie dla skarżącego, ponieważ jego celem było nie tylko zrekompensowanie jego cierpienia, ale również umożliwienie mu otrzymania najlepszej opieki medycznej. Jednakże skarżący osiągnął dojrzałość bez jakiegokolwiek ostatecznej decyzji w sprawie jego roszczenia. Tym samym, Trybunał nie może zgodzić się ze stanowiskiem Rządu, że władze krajowe zaspokoili roszczenie skarżącego.

(c) Konkluzja

55. Trybunał uznaje w konkretnych okolicznościach sprawy, że okres prawie trzynastu lat, z których dziewięć lat i dziesięć miesięcy jest przedmiotem rozpatrywania przez Trybunał, bez ostatecznego rozpatrzenia sprawy przekracza rozsądny termin.

Tym samym doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji.

II. DOMNIEMANE NARUSZENIE ART. 3 KONWENCJI

56. Skarżący twierdził również, że w konsekwencji przewlekłego postępowania został poddany nieludzkiemu i poniżającemu traktowaniu. Powołał się na art. 3 Konwencji.

57. Trybunał odnotowuje, że zarzut ten jest powiązany z zarzutem badanym powyżej i musi zatem, w konsekwencji, być uznany za dopuszczalny.

58. Biorąc pod uwagę ustalenia dotyczące art. 6 ust. 1 (zobacz pkt 55 powyżej), Trybunał uznaje, że nie zachodzi potrzeba zbadania, czy w tym przypadku doszło do naruszenia art. 3 (zobacz, *mutatis mutandis*, *Nasri przeciwko Francji*, wyrok z dnia 13 lipca 1995 r., Seria A nr 320-B, § 48).

III. ZASTOSOWANIE ART. 41 KONWENCJI

59. Art. 41 Konwencji stwierdza:

„Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie”.

A. Szkoda

60. Skarżący zwrócił się do Trybunału o przyznanie mu 2823 EUR oraz 69 565 PLN odnośnie do szkody pieniężnej. Domagał się również 100 000 PLN w ramach szkody niepieniężnej.

61. Rząd stwierdził, że roszczenia skarżącego były wygórowane.

62. Trybunał nie dostrzega żadnego związku przyczynowego między uznaniem, że doszło do naruszenia Konwencji a domniemaną szkodą pieniężną. W konsekwencji Trybunał nie widzi podstaw, by zasądzić na rzecz skarżącego zadośćuczynienie z tytułu szkody pieniężnej.

63. Z drugiej strony, Trybunał jest zdania, że skarżący doznał szkody niepieniężnej, takiej jak stres i frustracja wynikające z przewlekłej długości postępowania. Co więcej, uczucia te zostały zintensyfikowane przez tragiczne okoliczności, które legły u podstaw pozwu cywilnego skarżącego. Tym samym, Trybunał uznaje, że w konkretnych okolicznościach sprawy oraz dokonując oceny na zasadzie sprawiedliwości skarżącemu należy przyznać 10 000 EUR z tytułu szkody niepieniężnej.

B. Odsetki

64. Trybunał uznaje za właściwe, by odsetki w razie zwłoki zostały ustalone w oparciu o marginalne stopy kredytowe Europejskiego Banku Centralnego, do których należy doliczyć trzy punkty procentowe (zobacz *Christine Goodwin przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* [GC], nr 28957/95, § 124, który zostanie opublikowany w ECHR 2002).

Z tych przyczyn Trybunał jednogłośnie

1. UZNAJE skargę za dopuszczalną;
2. UZNAJE, że miało miejsce naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji;
3. UZNAJE, że nie zachodzi potrzeba zbadania skargi na gruncie art. 3 Konwencji;
4. UZNAJE, że:

(a) pozwane Państwo ma zapłacić skarżącemu, w przeciągu trzech miesięcy od dnia, w którym wyrok się uprawomocni zgodnie z art. 44 ust. 2 Konwencji 10 000 EUR (dziesięć tysięcy euro) w związku z krzywdą niepieniężną, która to kwota zostanie przeliczona na złotówki, po kursie z dnia uregulowania należności, plus jakikolwiek podatek, który może zostać naliczony;

(b) od upływu wyżej wymienionych trzech miesięcy do dnia uregulowania należności płatne będą zwykłe odsetki od powyższych kwot, po kursie równym marginalnej stawce kredytowej Europejskiego Banku Centralnego z okresu zwłoki, plus trzy punkty procentowe;

5. ODDALA pozostałe roszczenia skarżącego o sprawiedliwe zadośćuczynienie.

Sporządzono w języku angielskim i ogłoszono na piśmie w dniu 25 marca 2003 r., zgodnie z art. 77 ust. 2 oraz 3 Regulaminu Trybunału.

Françoise ELEN-PASSOS
Zastępca Kanclerza Sekcji

Nicolas BRATZA
Przewodniczący